

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Györfi István
Cím: Mi készül a Gellérthegyen?

Forrás: Pesti Napló

Bn
(Hely)

1926. 9. 19.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Oszályozás

Tárgy

712.21

Hely

Gellérthegy

Idő

"1926"

Személy

Kö:

Mi készül a Gellérthegyen?

Két hét múlva megkezdik a gellérthegyi alagút és lift aknafúrását. Jövő évben a főváros összes fürdői nagy terveket valósítanak meg

(Saját tudósítónktól.) Budapest fejlődésében az ország kétharmadának elvesztése gyökeres irányváltást idézett elő. A 20 milliós Nagy-Magyarország egykori fővárosi hatalmas fejlődő gyárvárosnak indult és egy gazdag ország áldozott fővárosa fejlődésére. A Duna, a fővárosba központosított vasúthálózat, a város és az állam támogatása csak elősegítette Budapest ipari fejlődését.

Az ország megcsonkítása végetvetett e tüneményes fejlődésnek és az összeomlás után — mint Bécsben — nálunk is hallatszotak olyan hangok, hogy egy koldussá lett, kifosztott ország nem bír el egy milliós fővárost.

Ma már más a helyzet. Mint sok egyéb téren, itt is a nehéz idők mutattak rá évszázadokon keresztül parlagon hevert kincseinkre. Öt évvel ezelőtt néhány lelkes ember propagandát kezdett és közvéleményt igyekezett teremteni annak, amiről addig csak néhány orvos, világlátott üzletember és tudós álmodott, tudniillik, hogy nemzetközi fürdővárossá kell tenni Budapestet és be kell kapcsolni a város fejlesztési tényezői közé az idegenforgalmat, hisz ennek minden előfeltétele adva van.

A Budapest Fürdőváros Egyesületet alapítók néhány évi kitartó munkával elérték azt, hogy a terv kezd a megvalósulás stádiumába jutni és nem messzi van az az idő, amikor a megcsonkult országnak nemhogy ballasztja lenne Budapest, de visszaszűrozza e szegény kis országra mindazt a támogatást, melyet a boldog időkben a Nagy-Magyarországtól kapott — komoly erőtényezőjévé válik a nemzetgazdaságnak.

A József kir. herceg irányításával működő Fürdőváros Egyesület — az idén és a jövő év-

ben 30 milliárd koronát fektet be a tovaros fürdőfejlesztési programjának megvalósításába a Gellérthegynek az 1928-ban tartandó nemzetközi fürdőügyi kongresszus és kiállítás céljaira leendő berendezésére.

E nagyszabású program megvalósításáról Szviessényi Zoltán miniszteri tanácsos, a Budapest Fürdőváros Egyesület igazgatója az alábbiakban informálta a Pesti Napló munkatársát:

Budapest — fürdőváros

A megcsonkítással együtt elsorvadásra ítélt főváros fejlődésének új, természetes és ma egyedül lehető irányba terelése, a főváros gyógyforrásaiban és fürdőiben rejlő kincsek kiaknázása írja elő a Budapest Fürdőváros Egyesület működését. A Gellért-, Császár-, Lukács-fürdő magas hőfokú vizei reumatikus bántalmakban szenvedők számára világvilágviszonylatban is első helyen állanak és Wiesbaden termális vizeit hőfok tekintetében messze felülmúlják. Ezenkívül a helyzeti és természetadta előnyök a világvárosok közt is első helyet szántak Budapestnek, mely 1928 májusában fog először bemutatkozni kultúrvilágnak mint fürdőváros és mint világspecialitás. Joggal nevezhetjük Budapestet, mert a világhírű, de mind egyirányú gyógyulást nyújtó fürdővárosok (Wiesbaden, Karlsbad, Aachen stb.) mellett Budapest, e pompás világváros minden gyógytényezővel (modern szanatóriumok, klinikák) felszerelten a legkülönbözőbb típusú és gyógyhatású gyógyvizeket nyújtja a betegeknek,

üdülőknek, emellett pompás fekvésével és látványosságával a kirándulóknak is ritka élményt nyújt. A kénes, vasas, lítiumos, rádióaktív, purgatív vizeink és termális fürdőink csak bemutatásra várnak, hogy idevonzzák a művelt nyugat látogatóit.

Építkezések — 30 milliárdért

A háború óta főként a vesztes Németország, de a győztesek nagy városai is monumentális kiállításokkal, kongresszusokkal igyekeznek az idegenforgalmat ismét megszerezni. Így született meg legutóbb a düsseldorfi hatalmas kiállítás, amelyet Schlossmann professzor javaslatára a nagy német szellemi egység dokumentálására a legaktuálisabb problémáknak szenteltek és amelyet ötmillió ember látogatott meg. Az állam, város és társadalom 17 millió aranymárkát áldozott e hatalmas demonstrációra és nyolc hónap alatt a Majna elhagyatott partján maradandó, országos látványosságú épületeket emeltek.

Az 1928-ban tartandó fürdőügyi kongresszusra hasonló megfontolással kell készülnünk, mert már a millenárius kiállítás megmutatta, hogy csak a grandiózus kiállítások jelentik a város egy-egy részének maradandó fejlődését. Ezért gondoltunk az eddig bűnösen elhanyagolt Gellérthegy és környéke kiépítésére.

Ezután informátorunk a következőkben ismerteti a tervezett építkezéseket és az erre fordítandó összegek előteremtését és felhasználását:

— Egyesületünknek

30 milliárd koronát sikerült biztosítani az építkezésekre,

melyből ötmilliárdot szavazott meg a város, 15 milliárdot magánérdekeltség útján biztosított az egyesület és 10 milliárdot az állam helyezett kiállításba két részletben leendő folyósítás mellett.

A csodalift

— E 30 milliárd felhasználása az alábbi terv szerint történik:

1. 15 milliárdot fordítunk a kiállítási területek és a Citadella átalakítására;

2. 8 milliárdot a gellérthegi felvonó megépítésére;

3. 1 milliárdot a hegy és épületei vízvezetéki berendezésére;

4. 3 milliárdot a hadseregnek a Citadellából leendő kitelepítésével kapcsolatos őrségelhelyezési és egyéb munkálatokra;

5. 1.5 milliárdot a kiállítás rendezési költségeire;

6. 1 milliárdot a kongresszus rendezésére;

7. 0.5 milliárdot szakszerű ismertetőkre és propagandairatokra.

— Adminisztrációra tehát elenyészően csekély összeget fordítunk.

— A munka a jövő hónapban kezdődik meg a lift elkészítésével, amelynek munkálataihoz a szükséges engedélyeket 1—2 héten belül megkapjuk.

E lift oly módon készül, hogy a Gellért-szobor alatti, ma mesterségesen betömött barlangnál elkezdve, 200 méter hosszú alagutat fúrnak a hegy legmagasabb (120 m.) pontja alá, ahol liftakna készül az óránként 1600 embert szállító és másodpercenként háromméteres sebességgel haladó felvonó számára. E mű hat hónap alatt fog elkészülni.

az alagút fúrását októberben megkezdik, a liftberendezés is még ez évben elkészül, a gyárak pályázatait most vannak döntés alatt.

Az új Citadella

A lift elkészítése azért sürgős, mert ezen kell a Citadella-építkezéshez szükséges építőanyagokat a hegyre felszállítani. *Az alagút a hid közvetlen folytatása lesz* és bejárata stílusosan kifejezve a szobor alatt az ugyancsak alagútban folytatódó Lánchídra fog emlékeztetni.

Egyidejűleg Hüttl műépítész tervei szerint megkezdik a Ferenc József és Erzsébet hidak közti, ma a hegy lábánál elvezető villamosnak a Dunapartra leendő áthelyezését, ahol *lesüllyesztett pályán* fog haladni. A villamos mai helyén a hegy lábát árkádosan kiképzik és *fedett árkádos sétány fogja összekötni a Gellért fürdőt a nagyszabású átalakításra váró Rudas fürdővel és a mai primitív Hungária-forrás helyén kiépítendő modern ivócsarnokkal.*

A liftnek 1927 márciusra tervezett üzembe helyezése után megindul a Gellért-hegyen az építkezés. *A Citadellát teljesen átalakítják.* A mai kaszárnyarész és szükséglakások helyébe középen patkóalakú kupolás előadóterem, körülötte foyer, ruhatárak, teraszos vendéglő és kávéház épül. A mai elhagyott Citadella-udvart parkirozott várudvarra alakítják bástyasétánnyal, télikerttel, vízmedencével, a mai gazdasági udvart, raktárakat és disznó-ólakat eltüntetik és helyüket kiállítási csarnokok foglalják el középen köralakú kupolás nagy csarnokkal.

Minden budapesti fürdő átépül

Ez építkezésekkel egyidejűleg, sőt azt megelőzve, Budapest összes fürdői nagyszabású átalakuláson mennek át. A székesfőváros a *Gellért-fürdőt* bővíti, épül a hullámfürdő, melyben *elektromos áram segítségével a tengeri hullámverést fogják utánózni*, s amely nappal fürdő, éjjel kivilágított látványosság lesz. Kibővítik a nagyszállót is 60 szobával. A Gellért-fürdőnél sikerrel kecségetető új fúrássok a hegyen építendő új szállók termálfvizszükségletét is ellátták és a vendég — mint Wiesbadenben — szobájában is meg fogja találni a meleg gyógyvizet.

Az állam a *Gellért-hegyre 1928-ig két pompás autoutat épít*, egyiket a Gellért-szállónál, másikat a Rác-fürdőnél, a Hadnagy ucca folytatásaként fogják a hegyre vezetni, miután a lift csak személyszállítást fog végezni.

Nagy átalakulás készül a *Uszár-fürdőnél*, mely nagyszabású fürdő-kórházzá alakul. A *Margitszigeten* a szanatórium mellett *modern ivócsarnok* létesül. Nagy terveket valósítanak meg 1928-ig a *Sósfürdő* és *Lukács-fürdő*.

Ugyancsak a főváros 1928-ig megépíti a *Széchenyi-fürdőnél* az új *termál strandfürdőt*, a Bécs melletti Baden mintájára, ahol még októberben is strandol a közönség.

Mind e tervek boszorkányos gyorsasággal valósulnak meg az 1928-iki kongresszusig és a *Gellérthegy kiépítése a Tabán rendezésének lesz nagyjelentőségű kiindulási pontja.*

Nemrég egy dűsgazdag amerikai turista járt fenn a Citadellában és amikor ez isteni panorámától elragadtatva — melyhez hasonlót kijelentése szerint sehol sem látott — megtudta, hogy e gyönyörű hegyen ma sertéseket hízlalnak, elszörnyűködött e pazariáson. Mire milliomos barátunk két év mulva visszatér, azt fogja hinni, hogy elvarázsolták a Gellérthegyet.
Gyórbíró István.